

Vrijdag

20 Januarij.

De uitgave deser Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2.25, en franco per post f 2.50. Advertenties worden geprijsd a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbedruidmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1.20 is, en voor elke regel daarboven 20 Ct., behalve 55 Ct. zegelragt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Posidirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

INGEZONDEN STUKKEN.

Toelichting.

Een belangstellend lezer brengt ons onder het oog, dat wij, in het slot van ons artikel aan de *Arnhemse Courant*, (*Vliссingsche Courant* van Woensdag 18de deser,) wel hebben aangehouden, dat, door ambtenaren en militairen buiten werkkring en bestaan te plaatsen en door openbare werken na te laten, en alzoo den anders aanwezigen arbeid te vernieuwen ten einde de belasting op de erfenissen te kunnen uitzuigen, het getal armen en werklozen zou worden vergroot, hetgeen bij het heffen der belasting zou kunnen worden vermeden; doch wij bewezen niet, naar zijne meening, dat de rijkdom bij de heffing meer regelmatig zou worden verdeeld dan vroeger. De rijkdom, zegt hij, zou voor een gedeelte van den een worden afgenomen om door den ander te worden verhoogd, dit is, dan geene verdeling van den rijkdom, het is vernietiging van denzelfden.

Wij willen gaarne op deze bedenking antwoorden; doch moeten daartoe in de eerste plaats vragen, of de rijkdom van een land al dan niet ook bestaat in eene krachtige, gezonde, bloeiende, tevredene bevolking? Antwoordt men die vraag ontkennend, dan hebben wij niets te zeggen -- dan alleen, dat de bedenking-maker eene van de eerste waarheden der staathuishoudkunde, alwege door de geschiedenis gestaafd, ten eenemale uit het oog verliest, en vergeet, welk een kunstig werktuig de mensch is, of liever in zichzelf bezit.

Eene beschouping, gelijk wij daar opemden, kan zeer wel magtig, rijk en groot worden zonder aanvankelijk kapitalen te bezitten, eenvoudig door hare nijverheid, welke haar eindelijk kapitalen doet verwerven, zoo als een aantal bekende volken door oude geschiedenis overvloedig bewijzen. Een land, echter, waar zulk eene bevolking niet bestaat; waar zich slechts een klein hoopje kapitalisten ophoudt, hetwelk het overig gedeelte der bevolking door werkloosheid en gebrek (gevolg eener slechte economie en beugsting van den vreemden arbeid,) het land of het leven heeft doen ruimen, wij vragen het, wat zal zulk een klein hoopje met al zijne kapitalen betekenen? Welken waarborg zal het maar een oogenblik bezitten voor de veiligheid van zijn bestaan? En men zegge niet, die vermeerdering van kapitalen zal eene evenredige vermeerdering van behoeften doen ontstaan, welke van zelve eene grootere, werkzame bevolking zal noodzakelijk maken.

Die stelling gaat van twee zijden mank.

1°. Wanneer het waarheid was, dat de behoeften, dat de consumtie zich bij de individua's uitbreiden, naar mate hun kapitaal hun meer opbragt, dan kon er geene verdere openhooping van kapitaal plaats vinden; iets waarover intusschen alle verlichte staathuishoudkundigen zich beklagen, als over de oorzaak, door welke nog zooveel gebrek en ellende in de beschaaftde maatschappijen van den tegenwoordigen tijd geleiden worden.

2°. Doch al verloorde de rijke al zijne inkomsten, dan nog behoefte daaruit geene evenredige vermeerdering eener werkzame bevolking in het eigene land voort te vloeijen; en dit zal en kan het zelfs niet, wanneer hij het meerderstal zijner behoeften zich door vreemden doet verschaffen en aanvoeren. En hoe gemakkelijk is dit in den tegenwoordigen tijd gemaakt!

Bestaat nu intusschen de rijkdom van eenen Staat ook mede in eene krachtige, gezonde, bloeiende en tevredene bevolking; hetzij men haar beschouwe uit het oogpunt van verdediging en beschermings-middel der rijken, hetzij uit dat harer geschiktheid tot voortbrenging, van waarden, die den nationalen rijkdom doen toenemen; dan wordt het blijkbaar, dat de bijdragen der rijken, om de bevolking in zulk eene gunstige toestand te onderhouden, niet anders dan eene belegging van kapitaal is, waarin de renten of het genot getrokken worden, op dezelfde wijze, als men gerekend wordt dit te genieten van de kosten van onderhoud aan een huis, aan een werktuig, eene weg, een schip, of, om nog nader aan de zaak te komen, van eenen Hoogleraar. De rijkdom, op die wijze bezield, is dan niet vernietigd. Hij wordt voortgevoerd door de omringende werkzame, krachtige, gezonde, bloeiende en tevredene bevolking, ieder oogenblik bereid en geschikt, om de bezittingen der burgers tegen aanvallen van buiten

of van binnen te verdedigen, of door productiven arbeid den nationalen rijkdom te helpen vermeerderen.

Men spore nu de rijken voor de kosten van dit onderhoud, en wat daartoe aan de eene zijde wordt gewonnen, zal aan de andere zijde worden verloren, gelijk het eene gierigen huis-eigenaar gaat, die al de huurpenningen openstapt, en het pond, hetwelk hem die huur opbrengt, laat vervallen.

En nu komen wij nog tot eene laatste beschouwing, welke, zoo wij meenen, de zaak nog duidelijker maakt zal.

Geloof men niet, dat een deel van hetgeen de Staat de rijken moogt verplichten, van de inkomsten hunner kapitalen af te zonderen, om de bevolking in eene wenschelijken normalen toestand te onderhouden, altsins om haar toenemend verval te keer te gaan, -- dat niet een goed deel daarvan, zeggen wij, weder als van zelve tot de rijken wederkeert? Dit is toch zoo. Door voor dat gedeelte der bevolking zorg te dragen, hetwelk anders tot werkloosheid en gebrek vervallen zou, behouden de rijken *vooreerst*, reeds in kas, wat zij anders vrijwillig of gedwongen voor het onderhoud der armen, voor een groot aantal meerdere gevangene misdadigers, en veel uitgebreidere middelen tot voorkoming van misdrijven zouden hebben moeten opbrengen.

Maar nu komt het gewigt der meerdere consumtie hier nog bij. Men neme maar eenen enkel krijgsman, wat deze in een jaar meer consumeert, dan de tot werkloosheid gedoomde arbeider. Is die meerdere consumtie totale schade? Verru van daar. De lakensfabrikan zal, met behulp zijner arbeiders, de stof voor zijne boven- en de linnenwever die voor zijne onderkleederen geleverd, de grondstof waartoe weder door andere producteurs geleverd, of door den handel zullen zijn aangevoerd. De hoedenmaker zal zijne chakot, de knopenmaker zijne knopen, de leerlooier het leder voor zijn schoeisel, de schoenmaker zijne schoenen, de kleermaker zijne kleederen geleverd hebben; voorts komt de landman, of de graaghandelaar met granen, de verkoper van andere levensmiddelen met deze, de leverancier of aannemer van nachtlegers, van stroo, de metselaar, de timmerman, de loodgieter, tot het in stand houden zijner militaire woning, ja de papier- en inktverkoopers, de drukkers welke te zorgen hebben, dat zijn naam zoovele honderde malen op een jaar kan worden nedergeschreven, hetzij hij zich op *corvo*, op de wacht, op transport of in de ziekenzaal bevindt. Zóo verdienen dan een onnoemelijk getal menschen ieder een stuk of een brood aan hetgeen de soldaat voor soldij wordt toegelegd; waarvan zelfs niet eens de tabaks- en de drankverkoopers, bijgevolg ook niet de kervers en de branders behoeven te worden uitgesloten. En zóo is het er oneindig ver af, dat de nationale rijkdom zou zijn vernietigd met de gansche waarde, welke een krijgsman ieder jaar *schijnt* te consumeren.

Immers, doorliet hij den arbeid, de productie met voordeel voor al de bovengenoemde nijverheidsmannen mogelijk maakte, *werd hy oorzaak van die productie; en door die productie werd de schade, die anders de nationale rijkdom zou geleden hebben hersteld.* Het geld, uit de kassen der rijken bijgedragen, is nu niet in de handen van den soldaat *verarmolen*; het is overgegaan in handen der producteurs, welke den soldaat onderhouden hebben, en die oneindig minder aan hem zouden hebben kunnen verdienen en veel minder met voordeel zouden hebben kunnen produceren, ware hij, gelijk met zoovele duizende ongelukkige werkloze armen het geval is, niet regelmatig gekleed, gevoed, gehuist en bezoldigd geworden.

Zeker, ware hij afgedankt geworden zijnde, in de gelegenheid gesteld, eene voordeelgevend arbeid te verrigten en ten gevolge daarvan evenveel te consumeren als vroeger, de zaak zou nog veel voordeliger moeten zijn voor den nationalen rijkdom; maar bij de tegenwoordige gesteldheid van ons vaderland en het schier overal bestaande gebrek aan arbeid, kan en mag dit niet zoo gemakkelijk worden aangenomen; en mag men ten hoogste veronderstellen, dat, had men hem arbeid vergund, een ander, die vroeger dezen arbeid verrichtte, hem zijne plaats zou moeten inruimen, wanneer het verkregen voordeel voor den nationalen rijkdom, in hem, zou worden geparalyseerd door de schade in dezen nieuwen toelager geleden wordende.

Maar nu de meerdere consumtie, en als gevolg daarvan de meerdere bedrijvigheid en verdiensten uit zijne geregelde kleding, voeding, huisvesting en bezoldiging als militair voortvloeiende, zouden de rijken, de kapitalisten daarbij volstrekt geen voordeel hebben?

Ongetwijfeld! Wie in het land wat verdient, of wat meer verdient, kan almede wat meer consumeren en -- wat meer den fiscoos betalen tot voldoening van de renten der staatschuld, welke laatste daardoor voor hare bezitters eene hoogere waarde erlangt. Zóo met den grondbezitter en met iedere andere bezitting, die in waarde stijgen moeten, naargelang zich meerdere consumteurs in een land ophopen en daardoor de vraag naar de vruchten of het gebruik nimmer bezittingen vermeerderd.

Wij hebben deze waarheid reeds vroeger elders breedvoeriger uiteen gezet, toen wij het gewigt van het vermogen, bij de talrijke klassen des volks, om te kunnen consumeren, voor de toeneming van den nationalen rijkdom hebben aangehouden.

En nu meenen wij ter toelichting van het slot van ons vorig artikel genoeg gezegd te hebben. Getoetst aan de algemeene beginselen der staathuishoudkunde, zullen onze beweringen in den eersten opslag aan sommigen eenigzins paradoos kunnen toeschijnen. Getoetst aan de werkelijke en eigenaardige gesteldheid van ons vaderland in het tegenwoordige tijdstip, durven wij gelooven, dat, bij bedachtzamen denken en onpartijdig onderzoek, vele onze bovengeselde redeneringen als juist zullen moeten toestemmen.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

PETERSBURG, 1 Januarij. De winter, welken wij thans beleven, heeft ons hier reeds verscheidene eigenaardigheden opgeleverd. De vorst begon vroeg, maar veeltegen weldra, en tweemaal in dezen herfst hadden wij ijsgang, welke de gemeenschap tusschen de onderscheiden deelen der stad afbrak. In November wisselde vorst en dooi; de laatste nogtans had de overhand, en mischien is het ten gevolge van deze wisselvalligheid des weers, dat huishoudelijke, inzonderheid mazelen en roodvonk, geliedend hare regten deden gelden; de laatste vooral rukte menig lief-talig kind uit de rij der levenden. Den 16den (16den) December, kwam er, als voorlooper der volle maan, weder vorst, doch deze vreugde was van korten duur, en reeds den 18den (17) December des avonds begon het noemals te dooijen. Den 10den en 11den (22 en 23) neigde het weder op nieuw tot vorst, en nu schijnt het als of de winter zijn regt wil blijven handhaven. Beden zijn onze straten bevroren en met eenige sneeuw bedekt. Indien bij den tweeden ijsgang van dit jaar niet zoo ongemaken veel ijs uit het meer Ladoga afgekomen ware, zoo zou andermaal ijsgang te vreezen geweest zijn. Gedurende dien tijd van dooi, terwijl door de bijna volstrekt onbruikbare wegen en door den ijsgang op vele rivieren alle gemeenschap gestremd was, en natuurlijk ook de loop der posten moest lijden, zijn wij te Petersburg tweemaal door hoog water bedreigd geworden (iets dat, na heilige zwaarten- en sneeuwwinden, uit hoofde der geografische ligging van Petersburg, aldaar menigmaal plaats heeft). Het gebruikelijke seischoten en de op den admiraliteits-torren uitgeslagen lanternen ons verkonigden. Nogtans, vrank zijn den Algeode, is onze bezorgheid slechts van korten duur geweest, en het verdwijnen der lanternen op den admiraliteits-toren toonde ons, dat het gevaar slechts kortstondig geweest was.

ENGELAND.

LONDEN, den 11. Januarij. Nadat hier eergisteren middag eene vrij hevige vorst was ingevallen, zoodat de thermometer van Fahrenheit des avonds 20 gr. tekende, is het gedurende den nacht weder gaan dooijen, en de wind van liverde zo sterf aangewakkerd, dat gisteren een hevige storm heeft gewoed, door welken groote schade aan daken, schoorsteenen en boomen is aangericht. In de natuurlijke plaatsen komen soorlijklijke heriken uit. Te Brighton bleef nagende geen huis onbeschadigd. Eene aldaar te huis behoorende schooner is te Hoorshide gestrand, waarbij twee menschen verongelukt zijn. Eene zoo snelle en gedurige afwisseling van het weder -- eene zoo sterke golfing der kwik in den barometer, als gedurende de laatste dagen heeft plaats gehad, is sedert verscheiden jaren niet waargenomen.

Op Pondichery schrijft men, dat een vreeselijke storm den 24 October van het afgeloopen jaar, die stad geteisterd heeft, waardoor alle plantadjes vernield, vele velden verwoest en de meeste boomen uitworteld zijn. Het verlies alleen door de grondbezitters geleden, zond r nog van dat te spreken, hetwelk den handel getroffen

